

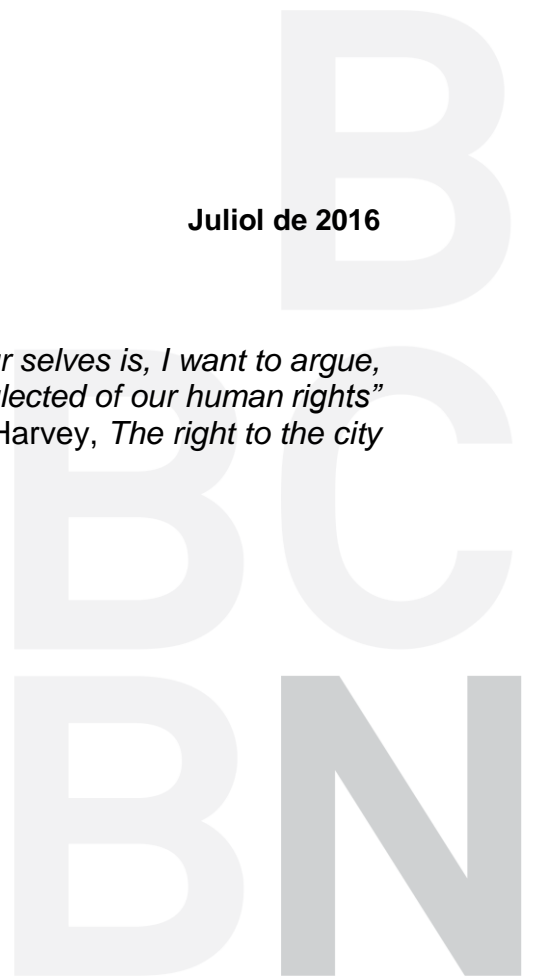
**Mesura de govern per a la implementació
del Pla de Barris contra la desigualtat als barris del
Bon Pastor i Baró de Viver**

Juliol de 2016

*“The freedom to make and remake our cities and our selves is, I want to argue,
one of the most precious yet most neglected of our human rights”*
David Harvey, *The right to the city*

Foment de Ciutat- Gerència Municipal

Districte de Sant Andreu

Índex

0. Preàmbul	2
1. Justificació	2
2. Àmbits d'intervenció on vol incidir el Pla de Barris	4
3. Objectius i línies estratègiques	5
4. Projectes motor del Pla de Barris	9
5. Propostes d'actuació Pla de Barris	11
6. Distribució del pressupost	17
7. Implicació ciutadana	17
8. Propostes organitzatives i de gestió	18
9. Avaluació i seguiment	19
10. Calendari	19

» 0. Preàmbul

Barcelona la conformen els seus 73 barris, de molt divers origen històric i evolució. Tots ells tenen elements que sumen per fer de Barcelona un bon lloc on desenvolupar el projecte vital de la seva ciutadania, on fer efectiu el dret a la ciutat, en el seu sentit més ampli. Això no obstant, l'asimètric desenvolupament d'alguns d'ells al llarg del temps, ha generat importants desigualtats socioeconòmiques que han anat en augment en els darrers anys.

Davant d'aquesta situació, el Govern pren el compromís de treballar per reduir aquestes desigualtats entre els barris, en àmbits fonamentals com els seus habitatges, l'espai públic, l'educació, la salut, i la creació de condicions per a la millora de l'activitat econòmica, definint accions per aconseguir territoris resilients, construïts de la mà de les veïnes i veïns. Cal combinar accions transversals, amb una visió holística i integral, multisectorial i coordinada de totes les àrees del Govern. El que aquí es proposa constitueix un primer paquet de propostes que caldrà anar revisant i millorant. La reducció de les desigualtats esdevindrà una de les maneres de mesurar l'assoliment d'una Barcelona més justa i feta en comú.

» 1. Justificació: Per què es proposa Pla de Barris al Bon Pastor i Baró de Viver

Els barris del Bon Pastor i Baró de Viver, en el districte de Sant Andreu, formen part dels barris que configuren l'Eix Besòs tal i com es recull a la [Mesura de Govern per a la implementació del programa de Pla de Barris contra la desigualtat](#) presentada al Consell Plenari de la ciutat de Barcelona del maig del 2016, i per tant, seran, juntament amb els barris de Besòs-Maresme (Sant Martí) i Trinitat Nova (Nou Barris) dels primers on es desplegarà el Pla de Barris.

Per les seves característiques sociodemogràfiques i d'entorn, aquest ha estat un territori on les administracions hi han destinat recursos extres en múltiples ocasions. En són exemples, entre altres, el Pla de Desenvolupament Comunitari de Baró de Viver (2010-actualitat) o la Llei de Barris, aplicada al Bon Pastor i Baró de Viver (2010-actualitat).

Tot i els esforços i les diverses actuacions de millora que s'han dut a terme al llarg dels anys, aquests dos barris encara segueixen tenint una realitat on cal intervenir-hi de forma intensiva i transversal, juntament amb les veïnes i veïns, entitats, organitzacions ciutadanes i la resta d'agents del territori, per tal de reduir indicadors de pobresa i desigualtat que avui per avui són vigents al Bon Pastor i a Baró de Viver.

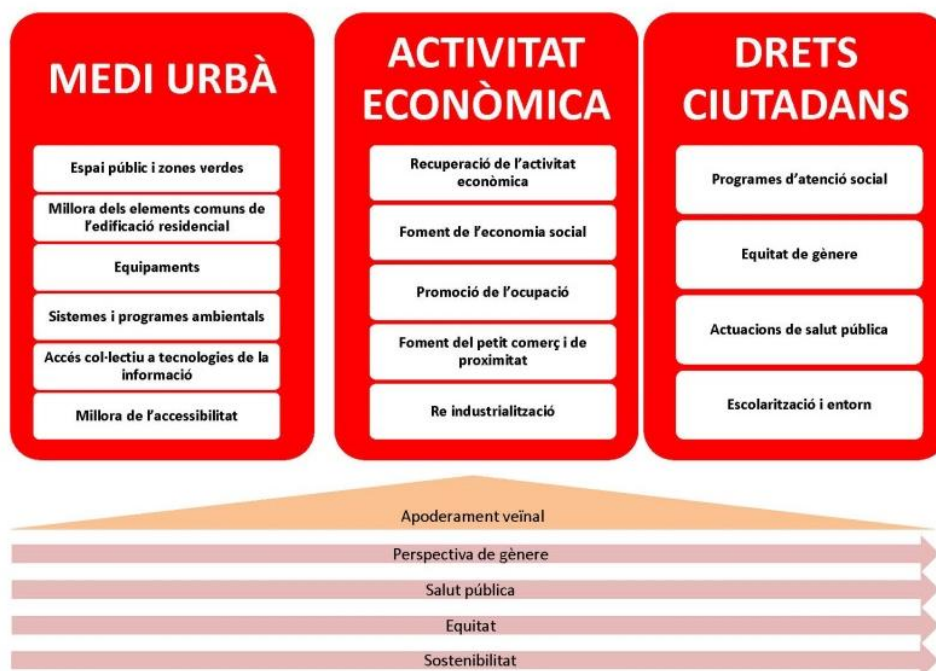
En el quadre adjunt es resumeix en dades aquells indicadors que destaquen, per sobre o sota de la mitjana de ciutat, i que han de ser una alerta per tal que totes les accions a dur a terme en aquest Pla de Barris tinguin com objectiu la seva millora.

Dades	Bon Pastor	Baró de Viver	Barcelona
Població (Gener 2015)	12.554	2.482	1.604.555
Superfície (ha)	188,2	23	10.216
Densitat (Hab/ha)	67	108	157
Població per edat (Gener 2015)			
• 0-14	2.227	413	201.896
• 15-24	1.084	277	140.011
• 25-64	6.952	1.380	915.670
• 65 i més anys	2.291	412	346.978
Població per nacionalitat (Gener 2015)			
• Espanyola	10.970	2.226	1.604.555
• Estrangera	1.584	256	262.459
Població per lloc de naixement (Gener 2015)			
• Catalunya	8.123	1.734	956.538
• Resta d'Espanya	2.238	1.380	294.771
• Estranger	2.193	368	353.246
% Titulats superiors i CFGS (dades 2014)	11,5%	5,7%	28,4%
% Població que viu sola de 65 anys i més (dades 2014)	21%	27,9%	25,6%
Índex de sobreenvelliment (dades 2014)	50,6	50,7	53,5
Nombre d'aturats (maig 2016)	788	139	82.569
Pes de l'atur registrat sobre la població de 16-64 anys (maig 2016)	9,9	8,5	7,4
Índex de RFD (Any 2014)	59,6	60,5	100 (mitjana)

Com no podia ser d'un altra manera, si partim que el nivell de salut d'una població és el resultat de la combinació de condicionants com ara la renda per càpita, els nivells d'atur, el grau d'estudis assolit, la qualitat dels habitatges o l'entorn urbà, entre altres, no ens ha de sorprendre que els resultants de l'informe corresponent al 2014 fet per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) situï al barri del Bon Pastor i Baró de Viver com un dels 18 territoris que concentren els pitjors resultats en salut de la ciutat.

» 2. Àmbits d'intervenció on vol incidir el pla

La mesura de govern per a la implementació del programa del Pla de Barris contra la desigualtat (punt 2,pàg. 4) justifica extensament el per què cal intervenir de forma transversal així com quin són els àmbits estratègics on cal incidir i quins són els principis que els han de regir, que de forma resumida queden exposats a continuació:

El Pla de barris del Bon Pastor i Baró de Viver pretén omplir de contingut i accions cada un d'aquests àmbits, tenint en compte les característiques pròpies del seu territori i les seves especificitats.

» 3. Objectius i línies estratègiques del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver

En la mesura de govern de ciutat es defineix quin és el marc conceptual, els seus principals trets i quins són els objectius principals. Aquests objectius, comuns a tots els barris que tenen Plans de Barri, són vàlids també quan fem referència als barris del Bon Pastor i Baró de Viver i es desenvolupen a partir de les línies estratègiques que definim a continuació:

OBJECTIUS GENERALS

- **Recuperar i impulsar l'activitat econòmica** dels barris del Bon Pastor i Baró de Viver a través de la reactivació i impuls del comerç de proximitat, consolidant i reforçant l'activitat industrial local, activant les iniciatives d'economia social i col·laborativa i a través dels Plans d'Ocupació Comunitària.
- **Fer front als dèficits urbanístics que té el barri** (degradació de l'espai públic, dificultats d'accessibilitat, escassetat de zones verdes...), a la baixa qualitat de l'habitatge i la manca d'equipaments que puguin afectar en particular intensitat alguns barris de la ciutat, així com fomentar la seva accessibilitat i centralitat. També es treballarà en els dèficits de mobilitat i connexió entre barris.
- **Establir accions d'atenció i millora de les condicions de vida de la població** que resideix als barris del Bon Pastor i Baró de Viver, amb especial atenció a aquells que més ho necessiten (gent gran, joves en situació d'atur, població immigrada,...).
- **Apoderar els veïns** per tal d'organitzar-se i establir objectius i actuacions de millora de la vida col·lectiva al barri, tot impulsant les pràctiques d'innovació social i la co-producció de polítiques.
- **Innovar i modificar les formes de treball de l'administració pública**, generant espais de col·laboració i transversalitat per projectes, canviant la forma d'interacció amb la ciutadania.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL PLA DE BARRIS DEL BON PASTOR I BARÓ DE VIVER

EDUCACIÓ:

- **Creació de projectes educatius, integrals i transformadors, i suport a les escoles en les tasques socioeducatives complementàries.**
Cal promoure nous programes socio-formatius i coeducatius a les escoles i aprofitar la transformació del Cristòfol Colom per iniciar aquest canvi. Cal entendre les escoles (sovint d'alta complexitat) com a centres d'educació integral, on calen programes d'atenció als infants (i famílies) més enllà de les classes reglades, amb una atenció continuada al llarg de la vida educativa que lluiti contra l'abandonament i el fracàs escolar integrant una perspectiva interseccional que, a la vegada, faciliti la transició a la vida laboral. Entendre les escoles com a eines per potenciar l'excel·lència, però també el recolzament psicològic i l'acompanyament social dels i les joves i adolescents, treball dels valors, de la diversitat, de l'autoestima, la igualtat de gènere...
- **Promoure l'educació en l'esport, el lleure, la cultura, la música i la pràctica de les arts escèniques, com a eina transformadora i socialitzadora.**
L'esport, la música, la cultura i les arts en general, treballades des del lleure, es converteixen en grans eines socialitzadores i educadores. Aquest tipus d'educació informal és clau per treballar la igualtat de gènere, la cohesió entre col·lectius, reconduir certes dinàmiques, generar autoestima i obrir nous mons als i les joves i adolescents del barri.
La cultura popular i la festiva són eines socialitzadores d'una potència encara més gran. Cal aprofitar aquest potencial.
Cal treballar la memòria històrica del barri per fomentar la identitat col·lectiva i la seva estimació tot visibilitzant i reconeixent el treball i les aportacions de les dones.

DRETS DE CIUTADANIA:

- **Facilitar les opcions saludables i promoure la salut amb una mirada preventiva, de gènere i de cura.**
Bon Pastor i Baró de Viver, tenen indicadors elevats en determinats aspectes de salut que cal revertir. Les condicions de vida precàries de joves, persones adultes i gent gran dificulten la seva capacitat i motivació per seguir conductes saludables. El Pla ha de fomentar programes que facilitin l'adopció d'aquestes conductes lluitant contra la malnutrició i la mala alimentació derivades de les situacions de pobresa i precarietat
- **Treballar per a la millora de la convivència i afavorir la participació i l'empoderament dels veïns i veïnes i de les entitats en el desplegament de polítiques públiques i especialment en el desplegament del Pla de Barris**
El Pla de Barris ha de promoure accions que millorin la convivència. També ha de servir per fer xarxa en el barri i a la vegada millorar les dinàmiques participatives existents.

Ha de generar noves formes de treballar entre el veïnat i l'administració i promoure projectes que treballin amb visió comunitària. Cal crear mecanismes que garanteixin que tothom pugui participar i preveure òrgans de participació continuada per assegurar que el desplegament del Pla, es fa conjuntament amb les entitats i els veïns i veïnes del Bon Pastor i Baró de Viver.

- **Disminuir l'esclletxa digital i facilitar l'accés als recursos TIC als col·lectius més vulnerables.**

L'accés a Internet i els seus recursos, en el segle XXI, ha de ser un dret. Cal vetllar perquè aquelles famílies o col·lectius que no poden accedir-hi per falta de recursos o formació, trobin el suport i els espais necessaris per fer-ho. Cal aprofitar les TIC com una eina més de treball amb nois i noies joves.

ACTIVACIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ:

- **Dinamitzar el polígon industrial.**

El polígon de Bon Pastor i Baró de Viver és un potencial tant per la dinamització empresarial del barri com per la consolidació de la indústria en clau d'Eix. Cal aprofitar el grup de treball del polígon per treballar programes d'ocupació, formació, promoció del polígon, acompanyament i tutorització de noves empreses i donar cabuda a iniciatives d'economia social i cooperativa de caire industrial, incidint en particular en activitats que fomentin l'economia circular i verda.

- **Fomentar la formació, l'ocupació i l'auto-ocupació.**

Fomentar la ocupació promovent la formació professionalitzadora enfocada a la realitat social del barri. Cal aprofitar la força del polígon per generar nova ocupació i cal innovar en les formes de contractació municipals per afavorir l'ocupació local.

- **Fomentar el comerç de proximitat i treballar per un desenvolupament econòmic sostenible.**

Cal cuidar i promocionar el comerç de proximitat i aprofitar l'impuls que el nou Mercat de Bon Pastor portarà al barri. És important treballar amb el comerç associat i no associat, promoure noves activitats econòmiques. Fomentar la economia social i solidària i buscar nínxols i mercats que puguin competir amb l'oferta del centre comercial.

MEDI URBÀ:

- **Recuperar el riu, promoure un espai públic de qualitat i millorar la mobilitat general al barri i entre els barris.**

Cal trencar l'aïllament que suposen les infraestructures viàries, el polígon i les ferides obertes al voltant d'aquests barris i facilitar connexions dignes i segures entre els dos barris i amb la resta de Districte. És important repensar i millorar la xarxa de busos tenint en compte com es mou la població interna sobretot amb especial atenció a les necessitats de mobilitat de les dones i persones joves. S'han d'aprofitar i afavorir les connexions amb el riu i millorar les connexions amb Santa Coloma. S'han de buscar maneres de pal·liar els problemes de mobilitat que genera el centre comercial de La Maquinista.

És important dignificar i rehabilitar els espais públics amb una mirada de gènere i adequada als usos d'infants i gent gran, per tal d'afavorir espais de relació i de comunitat que siguin amables i fomentin una millor convivència.

- **Garantir un sistema d'equipaments adequat a les necessitats del barri.**

Cal estudiar les necessitats del barri dotar-lo dels equipaments necessaris per tal de resoldre l'històric dèficit d'equipaments i adequar els existents. Aprofitar alguns dels solars buits per promoure zones esportives vinculades a projectes educatius.

Cal vetllar perquè els veïns i veïnes tinguin uns equipaments de primer ordre, adaptats a les necessitats del territori, facilitant la incorporació de nous usos i oberts al barri més enllà dels horaris habituals.

- **Promoure i facilitar la rehabilitació dels habitatges i la millora de l'accessibilitat als edificis.**

Cal que les ajudes de rehabilitació existents arribin a la població amb menys recursos, cal resoldre els problemes que dificulten els acords necessaris per tirar endavant les obres, cal assegurar l'accessibilitat als blocs que no tenen ascensor. Cal dignificar els interiors dels pisos, cal treballar amb els veïns i veïnes que habiten dins els pisos, més enllà de la rehabilitació dels habitatges.

» 4. Projectes motor del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver

Durant el procés de definició de propostes i accions que han de configurar el Pla de Barris de cada territori han anat destacant algunes “idees força” que, per les seves característiques, s’anaven configurant com a projectes centrals. Aquests han demostrat tenir la capacitat d’incloure accions a generar des de diferents àmbits de forma molt transversal i la capacitat d’aglutinar molts dels principis rectors. Són aquests projectes, als que anomenen motors, que acabaran sent el senyal d’identitat d’un Pla de Barris i els que han d’implicar als veïns i veïnes en el procés de transformació iniciat. En el cas del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver aquests projectes motors són:

a) BARRI ÉS ESCOLA

Impulsar un projecte integral educatiu que contempli l’educació al llarg de la vida, que integri la formació reglada i la no reglada, amb una mirada transversal, incorporant la formació professionalitzadora vinculant-la amb les oportunitats que ofereix l’entorn, en aquest cas, amb la presència de la indústria, vinculada als polígons industrials.

Es tracta d’entendre l’educació més enllà de la formació reglada i de la pròpia escola, entenent-la com una eina cohesionadora al barri i amb tota la comunitat, d’impulsar l’educació en el lleure i les arts com a eina transformadora i socialitzadora i de millorar i ampliar el suport a les escoles en la tasca socio-educativa. Per promoure l’èxit escolar però també entenent l’educació com a eina de cohesió més enllà de l’escola.

b) L’ESPORT I LA SALUT COM A PILARS DE MILLORA

L’esport com a eina de transformació i integració social. Treballar l’esport des de la vessant més professionalitzadora, creant un centre de formació en monitoratge esportiu a nivell ciutat. Millorar i ampliar els sistema d’equipaments esportius per garantir i potenciar la feina de base que ja s’està fent a través dels clubs i associacions esportives existents. Treballar la salut des de l’esport, però també des de l’àmbit nutricional i educatiu, aprofitant la creació del centre de salut comunitària al CAP de Bon Pastor que pugui engregar i promoure programes que facilitin els hàbits saludables.

c) RECICLEM EL POLÍGON I ACTIVEM L’OCUPACIÓ

Definir un pol d’activació econòmica i ocupació vinculada a la memòria, millora, gestió i dinamització dels polígons industrials. D’una banda, es tracta de donar eines per fer més competents i enfortir les empreses existent als polígon i, d’altra banda, millorar les infraestructures dels polígons per atraure i fomentar la implantació de noves activitats centrades en la innovació, la formació i en donar cabuda a iniciatives d’economia social i cooperativa de caire industrial, incidint en particular en activitats que fomentin l’economia circular i verda.

d) ESPAI PÚBLIC PER A LA MOBILITAT SOSTENIBLE I LA CONVIVÈNCIA

Entendre l’espai públic com l’espai que ha de facilitar i garantir la trobada i la convivència entre col·lectius. Millorar i dignificar els espais lliures degradats incloent la mirada de gènere, gent gran i infants. Treballar la cohesió i la convivència des del propi espai públic,

però de forma coordinada amb centres educatius, centres cívics, espais familiars o altres serveis comunitaris. Garantir, dignificar i facilitar la mobilitat i la connectivitat a peu o amb bicicleta amb els serveis públics del barri, amb els barris veïns, amb la ciutat i amb el riu.

» 5. Propostes d'actuació del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver

1. Donar suport al Consorci d'Educació/IMEB en l'articulació de la xarxa existent que ja tracta el tema educatiu des d'una forma comunitària, per generar el Pla Educatiu de Barri.

- L'educació és un pilar central en el programa del Pla de Barris de Bon Pastor i Baró de Viver. Per això és important que el desplegament del Pla pugui afavorir i facilitar els objectius que ja es preveuen des d'altres sectors de l'Ajuntament. En aquest sentit, el Pla de Barris, conjuntament amb el Districte de St Andreu, ha d'afavorir i facilitar l'articulació del Consorci d'Educació i l'IMEB amb les xarxes que ja treballen l'educació al barri per tal que es pugui redactar aquest Pla Educatiu del Bon Pastor i Baró de Viver.
- Coordinar i treballar amb les taules d'infància i educació presents a Bon Pastor i a Baró de Viver, en la línia que planteja el Consorci d'Educació i l'IMEB i amb l'objectiu de crear un Pla Educatiu de Barri.

2. Crear nous projectes educatius integrals i professionalitzadors i millorar els projectes de les escoles existents

- Una de les apostes del Pla de Barris és permetre el canvi de model educatiu d'alguns dels centres per tal d'adaptar-los al context i situació social del barri. Seguint l'aposta del Consorci d'Educació, es busca oferir un aprenentatge al llarg de la vida (Long Life Learning-LLL). Un procés que comença els primers anys de la vida i que ha de tenir, necessàriament, una continuïtat durant tota l'etapa escolar, l'ensenyament post obligatori, i la formació professionalitzadora de la vida adulta, tant sigui en una consideració de formació professional inicial, o de formació professional per a l'ocupació. Això ha de permetre una millor atenció als joves a l'hora de fer la transició a la vida laboral i un acompanyament als adults que han de reorientar la seva vida laboral.

3. Generar accions de suport a les escoles, que millorin les tasques socio-educatives que ja fan amb joves, famílies i entorn.

- La tasca socio-educativa de les escoles és primordial per transformar i potenciar les sortides laborals i vitals dels infants i joves. En barris amb una complexitat social important, cal entendre les escoles com a centres d'educació més enllà de les classes reglades, implicant-hi les famílies, adaptant-se a les realitats socials de l'entorn i mantenint una atenció continuada dels alumnes al llarg de la vida educativa i en la transició a la vida laboral. Des de l'IMEB i el Consorci d'Educació ja preveuen accions en aquesta línia, a través del programa d'Escoles Enriquides. El Pla de Barris ha de permetre la implementació d'aquest programa a les diferents escoles de Bon Pastor i Baró de Viver, que basa la seva acció en:

- ✓ **Lideratge pedagògic i equips potents com a clau de l'èxit.** Facilitar la formació del professorat més enllà d'allò normatiu, fidelitzar els equips potents, assessorar els centres per innovar els mètodes i fer-los participants.
- ✓ **Escola a Temps complert:** Ampliar l'oferta horària més enllà de les hores lectives donant accés a l'alumnat a activitats extraescolars lúdiques, expressives, artístiques, de suport educatiu i esportives per una educació integral.
- ✓ **Servei de menjador universal, necessitats educatives cobertes:** Que el pagament de quotes deixi d'interferir en l'escolaritat dels infants, en la gestió educativa dels equips docents i en les relacions escola-família.
- ✓ **Treball coordinat amb serveis socials i salut:** Garantir que totes les intervencions socials, educatives i de salut que s'adrecen a un mateix infant i la seva família estiguin coordinades i vagin en la mateixa direcció, implementant, si cal, la presència periòdica de la treballadora social de zona en el mateix centre educatiu.

4. Promoure experiències d'educació en el lleure de base comunitària

- El lleure educatiu afavoreix la responsabilitat, la cohesió social i el compromís ciutadà a partir de processos educatius i pedagògics. La formació artística, és en sí mateixa, una eina socialitzadora i transformadora a nivell educatiu. En el marc del Pla de Barris, es contempla promoure experiències d'educació en el lleure de base comunitària als barris de Bon Pastor i Baró de Viver, així com promoure la formació artística als joves del barri, amb el propòsit d'afavorir arrelament i continuïtat d'aquestes iniciatives. Aquestes experiències es treballaran amb escoles, entitats del lleure, escoles de música o col·lectius i entitats arrelades al territori.
- Pel que fa al lleure educatiu, s'adreçaran a infants i joves d'entre 3 i 18 anys, amb activitats de cap de setmana i vacances principalment. Formaran part d'una oferta col·lectiva que comporti una dimensió relacional i de vida de grup entre els nens i les nenes participant i que promogui la participació activa de nois i noies i les seves famílies.
- De la mateixa manera, es promourà i facilitarà la formació dels educadors o es facilitaran els recursos a les entitats per tal de poder implementar projectes en aquesta línia.
- Pel que fa la promoció dels projectes artístics, es consolidarà el programa de música a les escoles i s'impulsaran programes que vinculin arts i educació, intentant implicar col·lectius o equipaments artístics del barri en els programes educatius.

5. Apropar la formació escènica/musical/ als infants i joves del barri

- La música, el teatre i les arts en general són una eina transformadora que cal potenciar i apropar a tota la població però, molt especialment, a la població més jove. El Pla de Barris ha de treballar per tal de facilitar la creació i articulació de nous projectes educatius vinculats a les arts.

6. Promoure programes que abordin la salut mental

- La diagnosi de Salut als barris i la experiència de l'Agència de Salut Pública en aquest territori apunten que la salut mental ha de ser una de les prioritats a abordar de manera específica. Aspectes com l'atur de llarga durada tenen conseqüències directes en la salut mental de la població, per tant, caldrà fer programes integrals que incorporin la salut mental des d'una perspectiva àmplia per tant de treballar per millorar la qualitat de vida dels veïns i veïnes de Bon Pastor i Baró de Viver.

7. Activar projectes que fomentin la convivència i la cohesió entre diferents col·lectius, a través de l'esport, el lleure o la cultura.

- La cohesió entre la població d'un territori és clau per tenir barris i, per tant, ciutats amables per viure-hi i viure-les. Cal fomentar projectes a partir de la cultura o l'esport a l'espai públic, aprofitant tots els recursos dels que disposa el territori, com la llera del riu, i els espais d'usos cívics i comunitaris, com els espais esportius; per tal d'afavorir la trobada i la relació entre veïns i veïnes. D'altra banda, cal incidir de manera específica en projectes concrets per abordar aspectes com les desigualtats de gènere o la mediació entre comunitats o col·lectius concrets per tal de treballar pel diàleg i l'intercanvi.

8. Impulsar programes de recuperació i difusió de la cultura i la memòria històrica del Barri

- Conèixer i difondre el passat, com l'antiga Maquinista Macosa o la memòria dels habitatges obrers seus veïns i veïnes, per tal de posar en valor el present i fomentar el sentiment de pertinença de Bon Pastor i Baró de Viver.

9. Desenvolupar programes de desenvolupament de les TIC.

- L'accés a les noves tecnologies al s XXI ha d'estar garantit a tota la població, indiferentment de l'edat o la condició econòmica de les persones. Cal trencar l'esclatxa digital degut a la falta de recursos o d'accés a la formació, facilitant els recursos informàtics a tota la població i incidint en el bon ús i potencialitats de les noves tecnologies.

10. Facilitar els hàbits i les pràctiques saludables, amb una visió comunitària.

- Facilitar els hàbits saludables des d'una visió transversal i preventiva és vital per millorar les condicions de vida dels veïns i veïnes de Bon Pastor i Baró de Viver. L'Agència de Salut Pública, mitjançant el programa Salut als Barris, va diagnosticar els àmbits preferents a abordar en aquests dos barris i està actuant sobre els mateixos. Cal aprofitar la potència que suposa el programa de Salut als Barris per desplegar tots els programes necessaris des de la proximitat i de forma

comunitària amb els serveis de salut. El Pla de Barris ha permetre combinar els programes de salut amb les transformacions urbanes pertinents que afavoreixin la pràctica d'hàbits saludables.

11. Promoure programes que abordin la salut mental

- La diagnosi de Salut als barris i la experiència de l'Agència de Salut Pública en aquest territori apunten que la salut mental ha de ser una de les prioritats a abordar de manera específica. Aspectes com l'atur de llarga durada tenen conseqüències directes en la salut mental de la població, per tant, caldrà fer programes integrals que incorporin la salut mental des d'una perspectiva àmplia per tant de treballar per millorar la qualitat de vida dels veïns i veïnes de Bon Pastor i Baró de Viver.

12. Accions per a l'activació econòmica i ocupacional del polígon:

- Cal aprofitar totes les potencialitats dels polígons industrials per tal que reverteixin en el desenvolupament econòmic dels barris i, per tant, en la ocupació dels seus veïns i veïnes. D'una banda, es tracta de donar eines per fer més competents i enfortir les empreses existents als polígons i, d'altra banda, atraure i fomentar la implantació de noves activitats centrades en la innovació, la formació i donar cabuda a iniciatives d'economia social i cooperativa de caire industrial, incidint en particular en activitats que fomentin l'economia circular i verda.

13. Creació d'eines per a la promoció del comerç de proximitat.

- El Pla de Barris ha de treballar conjuntament amb Barcelona Activa i, específicament, amb el Pla de Desenvolupament Econòmic de Bon Pastor i Baró de Viver que contempla, entre d'altres accions, el foment del comerç de proximitat com un factor clau en el desenvolupament dels barris. En el cas d'aquests dos barris caldrà treballar de manera específica per desenvolupar accions per tal de fer més competent el comerç de barri davant el centre comercial.

14. Creació d'eines per a l'activació de locals buits.

- Amb el Pla de Pla de Desenvolupament Econòmic de Barcelona Activa s'han de potenciar programes que atraguin nous emprenedors als barris que ajudin a reactivar-los econòmicament. Ja s'han engegat algunes actuacions en aquesta línia, com el projecte Sinèrgics, per tant, caldrà continuar treballat en aquesta direcció i innovar en les propostes perquè Bon Pastor i Baró de Viver siguin barris atractius i competitius per a noves empreses o entitats que s'hi vulguin instal·lar.

15. Crear programes de formació, ocupació i empenedoria vinculats a les potencialitats del barri.

- L'atur és un dels punts que cal abordar de manera prioritària a Bon Pastor i Baró de Viver. Per tal de poder revertir la situació cal fer projectes que abordin la ocupabilitat de les persones des d'una perspectiva integral, des d'una visió

formativa però també treballant les competències personals i professionals, d'una banda, i, d'altra banda, treballant amb el teixit social i empresarial per vincular-los als projectes del propi barri generant oportunitats laborals. També cal vincular el desplegament del Pla de barris a projectes formatius i professionals per general oportunitats dins els barris en els que s'intervé.

16. Plantejar un sistema d'equipaments adequat a les necessitats del barri.

- Un bon sistema d'equipaments pot ajudar en gran mesura a promoure espais per a la convivència i la relació entre el veïnat. El Pla de Barris ha de treballar per fer efectius aquests espais, com la demanda del Centre Obert o el camp de Fútbol o d'esports minoritaris.

17. Millorar els equipaments esportius existents

- L'esport és una eina per treballar l'oci saludable, la cohesió entre diferents col·lectius, la convivència i les relacions veïnals. Per poder-lo posar en pràctica calen uns equipaments esportius adequats, per tant, és necessari tenir espais a la via pública que permetin la pràctica d'esport i equipaments esportius en condicions òptimes.

18. Concretar el Pla de mobilitat del Districte en els barris de Bon Pastor i Baró de Viver, i prioritzar i executar una primera fase d'actuació.

- El polígon industrial, el riu Besòs i la Ronda Litoral han fet de Bon Pastor i Baró de Viver dos barris aïllats entre ells, amb el Districte i amb la resta de la ciutat. El Districte de Sant Andreu té un pla de mobilitat que caldrà concretar en els dos barris per tal de promoure la mobilitat a peu, en bici i facilitar la mobilitat amb d'altres mitjans, pacificant algunes vies prioritàries i explorant la possibilitat de tenir un bus de barri.

19. Promoure la rehabilitació i millora de l'accessibilitat als habitatges i la millora de la convivència de les comunitats de veïns.

- L'Ajuntament de Barcelona ja disposa d'uns ajuts per fomentar la rehabilitació, però no sempre arriben a les persones que més ho necessiten. El Pla de Barris ha de facilitar la tramitació i acompanyament a les comunitats de propietaris que vulguin beneficiar-se de les ajudes existents, però també ha de procurar noves formes de promoure la rehabilitació per intervenir en zones on la vulnerabilitat social i econòmica fan impossible una rehabilitació necessària o dificulten la instal·lació d'un ascensor.

20. Actuacions per millorar i dignificar espais públics.

- Els barris han de ser espais on la vida comunitària es pugui desenvolupar de manera agradable i on l'espai públic afavoreixi les relacions veïnals. El Pla de barris ha de treballar perquè Bon Pastor i Baró de Viver tinguin places i carrers

que afavoreixin l'ús per part dels seus veïns i veïnes, amb una mirada de gènere i intergeneracional, per tal que els barris siguin de totes i de tots.

21. Facilitar l'accés al Riu com a espai públic i de lleure pel barri.

- Cal aprofitar les potencialitats que té el riu Besòs pel seu ús ciutadà, facilitant el seu accés i promovent el seu ús, per tal d'incorporar-lo com un espai públic més dels barris del Bon Pastor i de Baró de Viver, on poder desenvolupar accions que fomentin, especialment, l'oci saludable i la cohesió veïnal.

» 6. Distribució del pressupost

El pressupost previst per el Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver és de 18.528.568€, dels quals 14.258.568€ es destinaran a inversió en equipaments comunitaris o millora de l'espai públic i habitatge i 3.270.000 € es destinaran a programes socials, educatius, de salut o de dinamització econòmica.

» 7. Implicació ciutadana: Participació, Coproducció i Acció Comunitària

Una de les línies estratègiques del programa del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver és l'apoderament veïnal com un dels elements que pot contribuir a la millora del barri i a la reducció de les desigualtats. La implicació dels veïns i veïnes, així com del teixit associatiu o els agents i serveis del barri en la transformació de l'àmbit local és indispensable per a l'èxit del programa i ha de respondre a una nova lògica relacional que inclogui la participació, la coproducció i l'acció comunitària.

- **Elaboració participada del Pla de Barris de Bon Pastor i Baró de Viver.**

La participació ciutadana és present en tota l'execució del projecte, però de forma especial durant el període d'elaboració.

La redacció del pla es va començar a treballar partir d'una diagnosi compartida, creada amb les aportacions i estudis tècnics dels Districtes i de les àrees municipals, així com de les propostes recollides en el procés del PAM/PAD i de trobades amb entitats del barri.

La diagnosi i les primeres línies de treball es van presentar en una sessió oberta el passat 19 de maig, al Centre Cívic de Baró de Viver on van assistir unes 100 persones.

En el període **d'elaboració de propostes** es va fer un taller el 2 de Juny al Centre Cívic de Bon Pastor on van participar aproximadament 60 persones. La sessió tenia per objecte recollir propostes d'actuacions i un llistat dels agents necessaris per a dur-les a terme. La sessió proposava dividir als i les assistents en 3 grups, un per cada àmbit, i debatre a través d'unes fitxes el conjunts d'accions que es proposaven. Un cop fet aquest debat per àmbits es recollia en gran grup el conjunt de propostes.

Un cop fet el buidat de la sessió participativa, es valoraran les aportacions i s'inclouran aquelles que es considerin i siguin competència del Pla de Barris. De les 98 propostes realitzades, 92 han estat incorporades i de les 6 que no han estat incorporades o bé ja estaven realitzant-se o no són competència del Pla de Barris.

El **retorn de les propostes** sorgides del taller, el seu ordenament i inclusió dins de les diverses línies estratègiques del Pla es va realitzar en el marc de la Comissió Consultiva de Serveis a les Persones i Drets Socials del districte el passat 20 de juny.

- **L'execució col·lectiva: participació, coproducció i acció comunitària**

L'execució del pla de barris és vol fer de forma participada. Per això es tenen en compte les següents premisses:

- »Treball amb els serveis del barri.
- »Potenciar i articular les experiències ja existents.
- »Enfortiment del teixit associatiu.
- »Treball amb col·lectius.
- »Treballar per projectes.

Amb això és vol implicar a les persones del territori i a les entitats.

Per tal d'implicar a la ciutadania en el Pla de barris existiran tres nivells de participació:

- **El Grup impulsor del Pla de Barris.** És un òrgan de seguiment del Pla continuat en el temps que te per objecte vetllar pel desplegament del pla de barri i garantir la participació dels i les veïnes. Està format per entitats i veïns i veïnes del barri com una comissió del consell de barri. En el cas del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver aquest grup es constituirà després de la seva presentació al Plenari de Districte.
- **Grups de treball.** Són grups de durada determinada que tenen per objecte dur a terme un projecte endavant. Treballen àmbits o projectes motor. I s'encarreguen de dissenyar i planificar les propostes, actuacions o projectes. En són membres aquelles persones o entitats que ho desitgin i una persona del grup formarà part del grup impulsor. En el cas del Pla de Barris del Bon Pastor i Baró de Viver aquests grups es constituiran de forma escalonada i a mida que es vagin desenvolupant els projectes a partir del mes d'octubre del 2016.
- **Processos concrets.** Són aquells processos que es duen a terme per actuacions concretes i quan ja estan en la fase d'execució. En formen part els veïns i veïnes més directes o persones interessades. És creen i es dissolen un cop l'actuació ja està executada.

» 8. Proposta organitzativa i de gestió

L'empresa municipal Foment de Ciutat, SA. gestionarà la definició i l'execució dels plans, i coordinarà totes les accions dels nous Plans de Barris de la ciutat. Es farà des d'una lògica transversal, en estreta col·laboració amb les àrees i els districtes, amb equips multidisciplinars amb professionals de tots els àmbits i amb equips específics en els territoris.

Es busca la màxima transversalitat i integració de les actuacions, creant sinèrgies entre departaments i ciutadania, que evitin línies de treball per separat, que desaprofita recursos i no propicia interaccions entre programes. El Consell d'Administració de Foment de Ciutat esdevé l'òrgan de seguiment polític del Pla de Barris. Amb la finalitat d'assolir la màxima coordinació entre operadors municipals, s'estableix un òrgan específic, el **Comitè Municipal de Pilotatge** per assegurar que el projecte del Pla de Barris esdevé un veritable projecte de ciutat, on s'impliquen totes les estructures municipals a l'hora de mobilitzar recursos, accions i acords.

» 9. Avaluació i seguiment

L'avaluació dels plans de barris estarà liderada pel consell assessor. Aquesta avaluació ha de permetre valorar el projecte en la seva globalitat, és a dir, qualitativa i quantitativament i en totes les fases del projecte. Ha de poder valorar el grau de definició del projecte, el grau d'implementació, els resultats i l'impacte d'aquests plans. El seguiment de tots els plans de barris el fa el comitè de pilotatge, l'òrgan en el que estan representats les diferents àrees i districtes de l'Ajuntament. Finalment, cada barri comptarà amb un Consell d'Avaluació i Seguiment que ha d'estar format per representants de l'Ajuntament de Barcelona i de les entitats veïnals i del territori. Aquest consell es crearà durant l'últim trimestre de l'any.

» 10. Calendari

El full de ruta del Pla de Barris del Bon Pastor és presenta el 7 de juliol del 2016 en el marc del plenari del Districte de Sant Andreu, juntament amb el document definitiu del Pla de Barris i es començarà a desplegar a la tardor del mateix any.

En el mateix projecte s'inclou una calendarització de les actuacions que es duran a terme al llarg de la vigència del Pla de Barris entenent que aquestes es poden d'allargar fins al desembre del 2020, moment en el qual s'ha d'haver executat el 100% de les actuacions previstes.